

S opravou lávok chcú začať už na jar

Trvalé lávky cez Chorvátske rameno sú odložené na neurčito, opravu existujúcich bude Petržalka realizovať svojpomocne.

strana 3

Prvé kroky sídliska

„Väčšina týchto fotiek nebola nikdy nikde publikovaná,“ hovorí fotoreportér Pavol Mikulášek (72) o svojich záberoch Petržalky z 80-tych rokov.

strana 6

Priechody smrti na Budatínskej

Od konca augusta 2025 si Petržalčanka Simona Petříková „vypisuje“ s mestom a upozorňuje na nutnosť zvýšiť bezpečnosť na priechodoch pre chodcov.

strana 8

Premena brehu medzi mostami

Od februára začínajú prípravné práce na revitalizácii lesoparku Nové Lido. Návštevníci tu nájdu aj pobytové lúky, miesta na sedenie pri rieke, piknikové zostavy alebo ohniská.

strana 9

Výbeh Šrobárovo námestie

Výbeh sa počas mrazivých dní zmenil na klzisko.

Psie výbehy:

Treba sa zmieriť s tým, že budú pár mesiacov v roku nepoužiteľné?

V Petržalke koncom roka pribudol piaty výbeh pre psov. Naše „100-tisícové mesto“ by ich uživilo aj dvojnásobok. Táto zima však ukázala, že aj oplotené priestory pre psov majú svoje limity. Možno by sa oplatilo nasledovať vzor viedenského Prátra, kde je 90-tisíc m² určených na voľný výbeh pre psov, teda vytvoriť akýsi neoplotený mestský park pre psičkárov.

Keď sme sa uprostred januára boli pozrieť na nový výbeh na Budatínskej, stretli sme na ňom len jedného majiteľa so psom, aj ten to po pár minútach vzdal. „Je tu lad, čo je aj pre psa pri behu nebezpečné,“ povedal nám, ale výbeh pochválil. „Okamžite si získal ľudí. Keď sú dobré podmienky, večer tu býva aj 20 psov. Ešte by sa zišli hracie prvky.“

Pri výbehu na Šrobárovom námestí to bolo podobne. Výbeh pripomínajúci klzisko prázdny, psy mimo neho. „Teraz je výbeh nepoužiteľný pre lad, neskôr bude pre blato, ideť radšej na Wolkrovu,“ povedala nám psičkárka, dodala však, že v lete

tu býva toľko psov, že sa dnu ani nezestia, takže hracie prvky si tam ani nevie predstaviť.

Neďaleký Psí park na Wolkrovej bol plný štekotu. Aj v zime sa tu stretávajú psičkári a organizujú výcviky. Lad areál výraznejšie nezasiahol nielen kvôli veľkorysej ploche jedného

hektára. „V priestore, kde robíme výcviky máme zelené koberce, ktoré aj čistíme od snehu a ladu. Keď je zachovaná pravidelná zimná údržba, areál dokáže fungovať celoročne,“ hovorí Juraj Ferko, zakladateľ Výcvikovej školy DOGGIE a Kynologického klubu DOGGIE. Ostatné výbehy však obhajuje. „Udržať prirodzený povrch, nie je reálne. Nedá sa odpratávať sneh z trávnik.“

Alternatívy v zahraničí, samozrejme, existujú. Sú to výbehy spravené z plastových trávnikov. „Majú pod sebou drenážne systémy, ktoré vťahujú a vsakujú vodu, takže nezostáva na povrchu. Avšak v Európe asi nevieme o žiadnom takomto areáli, ktorý by bol takto spravený a bol by pre verejnosť zadarmo,“ hovorí Juraj Ferko.

Pokračovanie na strane 4 ➤

Oplotené areály v Petržalke

Wolkrova ulica - Výbeh s cvičiskom, ktoré sa nachádza v parku medzi Panónskou cestou, Wolkrovou ulicou a Rusovskou cestou

Holíčska ulica - vo vnútrobloku v blízkosti Holíčskej ulice 2

Vyšehradská ulica - medzi Panónskou cestou a Vyšehradskou ulicou 23 – 27

Šrobárovo námestie - medzi ZŠ Černyševského a MŠ Macharova

Budatínska - vo vnútrobloku vedľa športoviska Budatínska

Slovo šéfredaktorky

Trhovisko v bode nula

Keď som v januári tohto roka zverejnila názory trhovníkov na vizualizácie nového trhoviska na Mlynarovičovej z architektonickej štúdie, zámerom bolo, aby pripravovaný projekt zbral do úvahy aj ich ďalšie potreby. Veď ako uviedla hovorkyňa Petržalky, štúdiá nie je záväzným dokumentom pre projekt, ten sa môže ďalej upravovať. Článok sa však stal východiskovým argumentom pre poslanca Juraja Mravca, ktorý na februárovom zastupiteľstve navrhol VZN, v ktorom žiadal štúdiu celkom vylúčiť ako podklad pre projektovú dokumentáciu, žiadal participáciu s trhovníkmi a novú architektonickú štúdiu, ktorú vypracujú študenti vysokej školy. Poslankyňa Natália Podhorná pripustila, že sa sice viacerí zhodli, že takto by trhovisko nemalo vyzerať, ale nechceli zabiť celý projekt, a tak vecné pripomienky prijali a chystali sa ich zapracovať do projektovej dokumentácie. Poslanec Jozef Vydra, predseda územno-plánovacej komisie, zopakoval, že projektant nie je viazaný existujúcou štúdiou, do ktorej mája mal spracovať tri varianty riešenia, ktoré by sa opäť posudzovali a realizácia mala byť po letnej sezóne.

Poslanec Adam Sarlós však projektu nového trhoviska vyčítal, že mu chýba kvalitná participácia a príprava. Bol to hlavný dôvod, ktorý presvedčil 16 prítomných poslancov, aby zahlasovali za VZN, a to prešlo? Sklamáný vicestarosta Ján Karman po hlasovaní na svojom účte na sociálnej sieti skonštatoval, že sa vraciame na úplný začiatok. Škoda, to nemalo byť cieľom môjho článku.

Ingrid Jarunková

Aké projekty čakajú Petržalku v roku 2026?

Volebný rok so sebou prináša aj miliónové investície do kapitálových výdavkov. Zo schváleného úveru by sa malo čerpať 7 950 408 eura, externé zdroje sú cca 6 miliónov eur.

Okrém splátky kúpy pozemkov v areáli Veľký Draždiak a splátku kúpy areálu Športovej haly Draždiak, ide aj o tieto investičné projekty:

■ Rekonštrukcia novej poľbočky a centrály Knižnice Petržalka na Fedinovej odštartovala v polovici januára a potrvá do konca apríla.

■ V rámci projektu prestavby Športovej haly Draždiak sa mestská časť zameria v prvom kvartáli 2026 na tribúny a šatne. (Výška dotácie: 1 535 730 eura.)

■ V roku 2026 sa plánuje aj obnova MŠ Lietavská, MŠ Pifflova, MŠ Bohrova, na každú získala samospráva dotácie zhruba 400-tisíc eur a cieľom je komplexné zateplenie obvodového plášťa s výmenou okien a dverí ako aj strechy s cieľom zníženia energetickej náročnosti budovy. Okrem toho by sa malo začať s realizáciami obnovy, tzv. quick fix, v ôsmich MŠ – Haanova, Bradáčova, Rovniankova, Bulikova, Jankolova,

Gessayova, Lachova, Hrobákova. Má ísť o menšie a dodatočné výmeny a obnovy budov - časti striech, okná, dvere či osvetlenie. Na každú MŠ je vyčlenená dotácia cca 125-tisíc eur.

■ Aktuálne prebieha aj verejné obstarávanie, ktoré sa týka zníženia energetickej náročnosti budovy ZŠ Gessayova 2. (Výška dotácie: 2 221 560 eura.)

■ Obnova plavárne ZŠ Turnianska s výškou dotácie 770 000 € je pred podpisom zmluvy. „Projekt bol podporený prostredníctvom územnej dohody cez Radu partnerstva BSK. Projekt zahŕňa obnovu plavárne ako aj nákup nábytku do triedy pre žiakov s autizmom. Práce by mali začať už vo februári 2026,“ informovala nás hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

■ Na prvú etapu cyklotrasy Chorvátske rameno (úsek pri Chorvátskom ramene od Kutlíkovej po most pri Medissimo) prebieha prí-

▲ V rámci prestavby Športovej haly Draždiak prídu v prvom štvrtroku na rad tribúny a šatne.

prava na verejné obstarávanie, v rozpočte je na to vyhradených 250-tisíc eur, plus 250-tisíc eur externé zdroje. V dokumente o plnení uznesení sa píše, že „celá projektová dokumentácia bude rozdelená do troch etáp: I. Etapa Most Tematínska – Most Medissimo II. Most Medissimo – zjazd na Dolnozemsú III. Zjazd na Dolnozemsú – prečerpávací stanica Janíkovej role. Predpokladaná realizácia prvej etapy – 8-11/2026.“

■ Rekonštrukcia parkoviska na Osuského – predpokladaná realizácia 90 parkovacích miest na jar – 460 000 eur z úveru.

■ Sanácia strechy na OC Braník – 305 000 eur z úveru.

■ Vybudovanie mlatového chodníka na Draždiaku - sever. Chodník s dĺžkou cca 165 m a šírkou 4 m začína pri cyklotrase Tematínska a končí za areálom volejba-

lových ihrísk – 110 000 eur z úveru.

■ Poslanci na februárovom zastupiteľstve schválili aj kúpu pozemkov v areáli ZŠ a MŠ Turnianska, ktoré sú aktuálne v súkromnom vlastníctve. Navrhovaná kúpna cena je 1 500 000 eur a mala by ísť z už schváleného investičného úveru. (ešte nie je zahrnutá vo výdavkoch, pozn. red.)

■ Mestská časť plánuje v tomto roku realizovať aj kompletný redizajn webovej stránky petržalka.sk. Reaguje tak aj na výsledky prieskumu z apríla 2025.

■ Okrem festivalu Dni Petržalky, ktorý bude tento rok trvať opäť štyri dni, plánuje samospráva ďalšie nové podujatia. „Medzi nimi napríklad Trojdnový majáles na Námestí Republiky či rozlúčku s letom na Petržalka feste,“ informovala nás Mária Halašková. (pn)

foto: Matúš Husár

Chystajú sa aj župné investície

Aktuálne petržalské projekty BSK na roky 2026-2030 sú v celkovej výške investícií cca 100-miliónov eur.

Starosta Ján Hrčka na svojom profile spomenul sedem konkrétnych realizácií, z ktorých prvé by mali našu mestskú časť obohatiť už v najbližších mesiacoch: Kampus zdrava

a športu na Lúkach v susedstve novej miestnej štvrte Slnecnice za približne 75 miliónov eur, zariadenia pre dospelých s poruchami autistického spektra v župnom areáli

na Znievskej za takmer 8 miliónov eur a v časti župného areálu na Jankolovej za viac ako 3,5-milióna eur, obnova a nadstavba Spojenej školy na Pankúchovej 6 v spoločnom areáli za viac

ako 5 miliónov eur, obnova Domova sociálnych služieb Kampino nielen pre deti na Haanovej za viac ako 2,5-milióna eur, obnova Gymnázia Alberta Einsteina so športoviskom na Einsteinovej za takmer 2,5-milióna eur, rekonštrukcia a technické vybavenie časti priestorov SPŠE Hálova 16 za viac ako 1,5-milióna eur.

S opravou lávok chcú začať už na jar

Po výjazdovom rokovanií vlády v Petržalke pôjdu štátne financie na štyri projekty v celkovej sume 165-tisíc eur.

prostredníctvom podpory z Úradu Vlády SR na tento projekt prispel 50-tisícami eur

a celú sumu alokujeme práve na ich výrobu a osadenie,“ dodala s tým, že koľko bude stáť výmena či doplnenie toho-ktorého premostenia aktuálne povedať nevie. „Vo svojich prvotných odhadoch sme počítali s tým, že výmena jednej z dvoch existujúcich lávok by mohla stáť okolo 10- až 15-tisíc eur, čo sa samotnej výroby týka, no k tejto cene bude potrebné pripočítať aj náklady na jej osadenie a napojenie na existujúcu infraštruktúru.“

Pokiaľ ide o úpravu hrádze, až z dohody s SVP vyplynie,

ktorým úsekom sa začne. „Veríme, že v najbližších týždňoch si s partnerom vytýčime prioritné úseky a zladíme harmonogram s našimi prebiehajúcimi prácami na postupnej obnove povrchov petržalských asfaltových chodníkov,“ dodala hovorkyňa.

Starosta Ján Hrčka zároveň dúfa, že sa naplnia ďalšie prísluby vlády, napríklad aj o zapojení Štátneho fondu rozvoja bývania do prípadného spolufinancovania opráv nielen petržalských terás. (pn)

foto: in

Vláda podporí rekonštrukciu povrchu športového areálu ihriska Slávia v Petržalke (50 000 eur), na ZŠ Tupolevova sa obnoví športové ihrisko (15-tisíc eur), mestská časť získa 50 000 eur na postupnú obnovu povrchu koruny petržalskej hrádze Dunaja a dotáciu na postupnú obnovu získajú aj lávky ponad Chorvátske rameno Dunaja, rovnako v sume 50 000 eur.

Po tom, ako mesto oznámilo, že trvalé lávky cez Chorvátske rameno sú odložené na neurčito, dohodla sa mestská časť so Slovenským vodohospodárskym podnikom na opravení tých existujúcich dočasných. Starosta Ján Hrčka na svojom facebookovom profile informoval, že s prvými realizáciami by sa mohlo začať už na jar. „Týka sa to oboch projektov (aj úpravy hrádze, pozn. red.),“ potvrdila nám hovorkyňa Petržalky Mária Halašková. „Presné termíny budú závisieť od počasia ako aj kapacít našej údržby a údržby SVP.“

Pokiaľ ide o opravy a výmeny či následné doplnenie dočasných lávok pre peších cez Chorvátske rameno, uviedla, že „v rámci dohody so SVP by sme ich radi minimálne z väčšej časti vyhotovili v našich samosprávnych dielňach“. Teda, rovnako ako svojpomocne vyrábajú iný mobiliár - lavičky, stojany na bicykle, smetné koše.. „Štát

Pizza Carla®

DONÁŠKA

2+1 Pizza za 1€

+ 1,5l Kofola alebo Vinea zdarma

Pri online objednávke nad 17€
100g Milka zdarma

VOLAJTE ZDARMA DENNE 10:00 - 21:30

0800 10 20 30

pizzacarla.sk
...viac ako len pizza

Výbeh na Holíčskej ulici

▲ „To je areál, ktorý je použiteľný v peknom počasí, ale akonáhle je horšie, už nie,“ hovorí kynológ Juraj Ferko.

Výbeh Budatínska

▲ Píščár, ktorého sme tu stretli, výbeh chváli. „Je využívaný, hoci aktuálne by to tu bolo pre psa nebezpečné,“ skonštatoval počas mrazivých dní.

Psí park na Wolkrovej

▲ Aj v mrazivých dňoch sem prichádzali píščári. Psy tu totiž majú celoročne dostatok „použiteľného“ priestoru.

► Pokračovanie zo strany 1

Ktovie, koľko píščárov u nás by bolo ochotných investovať do ročného členského v súkromnom parku pre psov...

Treba sa teda u nás zmieriť s tým, že pár mesiacov v roku bude výbeh nepoužiteľný? Podľa Juraja Ferka možno areálu sčasti pomôcť tým, že bude mať spevnené plochy podobne, ako má Psí park na Wolkrovej.

„Vezmite si vnútroblokový psí výbeh na Holíčskej. To je areál, ktorý je použiteľný v peknom počasí, ale akonáhle je horšie počasie, nie. A to práve tým, že tam absentujú tie

spevnené plochy,“ hovorí. Podobne je to na Šrobárovom námestí. „Aj oplotená trávnatá plocha je však lepšia ako nič. Veď si vezmite, že s výnimkou tejto zimy, posledné roky problémom je na diskusiu, do akej miery má zmysel do areálu investovať, keď 8-9 mesiacov je obyčajný oplotený kus trávy veľmi dobre použiteľný.“

Sú petržalské výbehy funkčné?

„Najdôležitejší parameter je, že každý areál potrebuje

minimálnu veľkosť, aby bol pre psov bezpečný. Aj veľký pes by sa v ňom mal vedieť rozbehnúť naplno a mal by vedieť z plného behu aj zabrzdiť. Nemal by ho zabrzdiť až plot, lebo tam potom hrozí zbytočný úraz,“ vysvetľuje Juraj Ferko a dodáva, že vyslovene malý „kus trávy“, ako je napríklad na Poľnej v Starom Meste, v Petržalke nemáme.

Dobry priestor je teda okolo 800-800 m². Pre predstavu, psí park na Wolkrovej má 10 000 m², výbeh na Holíčskej cca 1000 m², nový výbeh na Budatínskej 775m².

Výcvik psov zadarmo!

Každý mesiac má každý píščár žijúci v Petržalke, ktorý má zaplatenú daň za psa, možnosť sa prihlásiť na webe www.psiparkpetrzalka.sk na bezplatnú lekciu v Psom parku na Wolkrovej.

Termíny sú nasledovné: 5. marca, 2. apríla, 7. mája, 4. júna, 3. septembra, 1. októbra, 5. novembra, 3. decembra, vždy o 17h. Kapacita je obmedzená na 50 psov. Pred desiatimi rokmi, keď sa areál otváral, boli miesta hneď rozchytané. Dnes sú dostupné, akoby o bezplatných lekciách petržalskí píščári nevedeli. Je to škoda, lebo čím viac psov príde, tým viac ich je vychovaných a tým sa v Petržalke lepšie žije. „My píščárov totiž neučíme

len štyri základné povely, ale vysvetľujeme aj to, že treba po svojich psoch zbierať exkrementy. Komunitne si dokážeme pomáhať aj tak, že ak vidíme exkrementy cudzieho psa, vezmeme a zahodíme ich tiež, pretože potom budú priestranstvá čistejšie,“ hovorí Juraj Ferko. „A toto je pekné na Wolkrovej, že tam chodí veľa ľudí, ktorí absolvovali buď bezplatné alebo naše komerčné výcviky a oni to aj naozaj robia. Preto je areál veľmi čistý.“

„Výbeh nie je najväčší, väčšie sú na Vyšehradskej alebo na Rusovskej ceste,“ hovorí petržalský poslanec Pavol Peceň, z ktorého poslanskej priority sa areál realizoval. Usiloval sa o to päť rokov a pôvodne ho navrhoval za ZŠ Budatínska 61, kde by dostal väčší priestor. „Nakoniec bol určený výbeh tam, kde je dnes aj s poukazom na to, že sa tam píščári dlhodobo schádzali,“ vysvetlil. Na jar by v ňom mali pribudnúť lavičky a agility prvky.

„Budatínska má dostatočný priestor na to, aby na jednej štvrtine plochy, mimo priestoru, kde sú stromy, mohli byť 1-2 hracie prvky, ale musí tam zostať výbehová zóna,“ tvrdí Juraj Ferko. „Mal by sa na to pozrieť odborník kynológ, ktorý vie, aké sú nábehové zóny jednotlivých hracích prvkov a dobehové zóny a umiestniť ich logicky tak, aby na seba nadväzovali, a keď sú osamotené, aby

Parky pre píščárov

Potreba budovania psích výbehov je jasná. Jednak ide o bezpečie psa, jeho socializáciu a možnosť pustiť ho „na voľno“, aby sa vybehal, jednak ide o zníženie konfliktov medzi píščármi a anti-píščármi. Keď ich bude dosť, píščári budú ochotnejší rešpektovať zákaz voľného pohybu psa v ďalších lokalitách a zlepši sa aj hygiena. „O Bruseli sa hovorí ako o 5-minútovom meste. Tam v tom-tak časovom limite nájdete aj výbehy pre psov. Sú ich stov-

ky, a to rôznych veľkostí, aj úplne malých, vhodných len pre jedného psa,“ hovorí Juraj Ferko a pokračuje, že ideálny stav je mať na každých 5-6-tisíc obyvateľov jeden výbeh. Petržalka by teda uživila aj 16, aktuálne má 5.

Ako teda premýšľať pri tvorbe ďalších psích areálov? „Ja by som v Petržalke šiel cestou – dobudovať zopár menších výbehov lokálneho charakteru, ale potom sa inšpirovať v zahraničí, napríklad viedenským Prátram, kde je 90-tisíc m² určených na voľný výbeh pre psov, ktoré sú neoplotené. Je to akási forma mestského parku určeného pre píščárov. Podobné nájdeme aj v Prahe,“ hovorí kynológ, s ktorým mestská časť konzultuje nové pozemky pre psie výbehy.

Mestá v zahraničí teda razia cestu areálov, ktoré ponúkajú komfort veľkosti, ušetria na financiách za oplotenie a pritom sú stále bezpečné.

„Keby sa napríklad vyčlenila zóna okolo Malého Draždiaka, ktorá by bola určená pre píščárov, centralizovalo by ich to a odlahčilo by sa tým ostatné časti sídliska. Píščári by mali svoj bezpečný výbeh, zároveň by sme sa vyhli konfliktom, ktoré nastávajú medzi píščármi a anti-píščármi. Neraz som totiž začul, že som bol za Ekonomickou univerzitou, pri Malom Draždiaku alebo len v rámci Jantárovej cesty na stredovom páse a prišlo ku konfliktu, len preto, že pes bol voľne pustený.“

Dodáva, že pozemok voľnej zóny nemusí byť nevyhnutne v majetku alebo správe mestskej časti. Ako príklad dáva vajnorské letisko, ktoré dal aktuálny majiteľ po dohode s mestskou časťou k dispozícii píščárom a hobby športovcom do doby, kým tam nezačne s vlastným projektom. (in)

foto: Matúš Husár, in

Daň za psa

Od 1. januára 2025 je vo výške 50 eur, pričom platia aj zákonné výnimky. Daň je splatná do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktoré vám bude doručené v priebehu roka. Zmeny platné od 1. januára 2026: Ak je pes nadobudnutý z útulku alebo karanténnej stanice – registrovanej cez Štátnu veterinárnu a potravinovú správu SR, pôvod je potrebné doložiť, no pôvodné obmedzenie zmluvy (90 dní) už neplatí – zvyhodnenie je teda časovo neobmedzené.

Každý senior či seniorka, ktorých jediný príjem v domácnosti je starobný dôchodok a nežije v domácnosti so zárobkovo činnou osobou, uhradí 25 eur. Pozor! Daň za psa je digitalizovaná. Registráciu v Petržalskom konte získate zlavu 5 eur z vyrubenej sumy.

REVOLÚCIA SA ZAČALA NOVÝ CITROËN C3

UŽ OD
14 490 €

BENZÍN AJ ELEKTRICKY

CITROËN powered by TotalEnergies
Uvedená cena je s DPH, pre verziu YOU. PureTech 100 S&S BVM6 po odpočítaní bonusu Citroën Privilege od CITROËN FINANCIAL SERVICES. Mix spotreba a emisie CO₂ podľa WLTP: 5,6 l/100 km a 126 – 127 g/km. Viac na www.citroen.sk

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

MIRAN

MÄSO MIRAN TRADÍCIA A KVALITA ZO SLOVENSKA

■ Výhradne slovenské mäso

■ Hovädzie mäso z mladých býkov

Bravčové stehno 1 kg -	5,99 €
Bravčové pliecko 1 kg -	5,99 €
Bravčový bok 1 kg -	5,99 €
Bravčové rebro 1 kg -	5,99 €
Bravčové karé bez kosti 1 kg -	6,99 €

Bravčová krkovička bez kosti -	6,99 €
Bravčová šunka Miran 1 kg -	7,99 €
Sedliacka klobása 1 kg -	8,99 €
Údené bavorské koleno 1 kg -	3,99 €
Údené rebro 1 kg -	6,99 €

PRACOVNÉ
PONUKY

Máme voľné pracovné pozície v Bratislave:
predavačky mäsa a údenín, mäsiari a výrobcári do mäsovýroby.

Nájdete nás v Bratislave:

Petržalka – Nám. Hraničiarov 9
Petržalka – Mánesovo námestie 7

Karlova Ves – Pribišova 4
Devínska Nová Ves – Eisnerova 46

+421 2 635 316 00 miransro@gmail.com <https://www.masomiran.sk/>

Prvé kroky sídliska zvečnené na fotografiách

▲ 1982. „Toto ste fotili odkiaľ?“ pýtam sa Pavla Mikuláška. „Z podobne rozostavaného domu,“ reaguje a ja sa čudujem, že ho tam pustili. „Ja som sa nikdy nepýtal. Celý život som fotil bez povolení. Keby som mal zakaždým vybavovať povolenie, nenafotím nič. Nechcel som sa okrádať o čas. Aparát pod bundou a šiel som. Tak som fotil aj v Bielom dome...“

▲ 1983. Základy panelákov, ktoré boli nutné kvôli spodným vodám. „Takto sa v stredoveku stavali aj kláštory – na dubových pilótach,“ hovorí fotograf.

„Väčšina týchto fotiek nebola nikdy nikde publikovaná,“ hovorí fotoreportér Pavol Mikulášek (72) o svojich záberoch z Petržalky z 80-tych rokov 20. storočia. V marci budete mať možnosť ich vidieť na jeho výstave v Dočasnom kultúrnom priestore na Rovniankovej ulici.

► Fotograf s pseudonymom Tempo aj dnes s kvalitným fotoaparátom z najnovších trendov. „Mobil je pre mňa len zápisník nápadov,“ hovorí Pavol Mikulášek poeticky o fotkách, ktoré si do mobilu „zapisuje“.

▲ „Červená“ pošta na dnešnej Furdekovej sa stavala v rokoch 1980 až 1984.

Má vycvičené oko fotografa, napadne mi, keď Pavol Mikulášek hovorí o tom, ako sa mu nedávno podaril krásny farebný záber haldy natáhaných káblov pri električkovej trati. Tam, kde iný vidí len neporiadok, on vidí poetiku farieb.

Jeho čierne-biele fotografie z Petržalky osemdesiatych rokov, kedy sa deti hrali na paneloch a do domov sa chodilo po doskách, pretože ešte neexistovali chodníky, však dokážu emočne vybudit aj umeleckých ignorantov. Mnohým totiž vracajú spomienky.

„Býval som vtedy v Petržalke na Blagoevej. V paneládoch sme sa poznali susedia aj zo štyroch brán. Keď sme šli

opekať do parku do Rusoviec, aj dvadsať sa nás tam zišlo,“ spomína. „A v Rusovciach na jazere to žilo ako Floride. Tie spoločné zážitky nás stmelovali. Mali sme k sebe blízko.“ Netrpel, že žil na stavbníku. „Každý víkend som bol v prírode, dve chaty som postavil. Alebo v zahraničí. V 80-tych rokoch nastalo také uvoľnenie, že som sa dostal nielen do Maďarska, ale aj do Juhoslávie.“

A keď bol doma v Petržalke, prechádzal sa po sídlisku a fotil. „Bolo to moje hobby.“ Tretina fotiek, ktoré vtedy fotil, bola pracovných, dve tretiny pre radosť. Dnes má doma jednu celú miestnosť vyhradenú len pre fotky a negatívy. „Sú síce rozdelené pod-

ľa rokov, ale je v nich organizovaný neporiadok. Vždy som si hovoril, že keď budem na dôchodku, tak sa pustím do ich 'upratovania'. Namiesto toho som cestoval po svete, pochodil som všetky štáty Európy. Až teraz nastal čas, keď ma oslovil Martin Kleibl (projektový manažér KZP, pozn.red.), aby sme urobili výstavu mojich fotiek z Petržalky.“

Vytvoril prvé Petržalské noviny

Pavol Mikulášek sa fotografiou živí 50 rokov. Na vysokej škole vyštudoval žurnalistiku, postgraduálne štúdium v Prahe venoval fotografii. „Mám doktorát z filozofie žurnalistiky, ale vyučil som sa za

1985. „Toto vyzerá na predjari. Keď bolo pekne, vyrojilo sa na terase viac ľudí, pretože dole bolo blato. Vtedy sa len budovali chodníky a tu bol aký-taký terén aj pre kočky.“ Ľudia vtedy využívali terasy presne na to, na čo boli pôvodne určené – ako bezpečné komunikácie pre peších.

stavbára, takže keď sa nedalo fotiť, staval som. Prerobil som štyri byty, postavil dva domy a dve chaty,“ smeje sa.

V legendárnom Večerníku, na ktorý stáli na Šafku rady, pracoval ako fotoreportér 18 rokov. „Ráno o desiatej bola

uzávierka novin, o jedenástej už šli do tlače, o štvrtej poobede už kolportér vykrikoval: 'Nový Večerník'. O roku 1975 až do jeho konca v roku 1991 som v ňom vytvoril tisíce fotiek.“

Potom už pracoval len na

▲ „Šarkany si deti robili samé. A tým pádom bol každý iný.“

▲ „V tej dobe nebolo veľa možností, kde sa zabaviť. Aj ja som chodil do lunaparku. Bol otvorený počas letnej sezóny, cez víkendy to tam žilo.“

▲ 1985. Socha „Oddanosť strane“ z roku 1981 od Jána Hučka je dnes už ukrytá medzi veľkými stromami, ktoré v osemdesiatych rokoch len sadili.

voľnej nohe. „Sloboda je dôležitá,“ konštatuje a hovorí, že demonstrácie na 17. novembra fotí už 36 rokov. Momenty z tej prvej v novembri 1989 vydal aj knižne pod názvom Z tých (revolučných) dní: nežná revolúcia zachytená objektívom Pavla Mikuláška. „V priebehu troch mesiacov sa vtedy predalo 25-tisíc kusov.“

Rozosmeje ma, keď opisuje, čo urobil, keď aj vďaka privatizácii skončil Večerník.

„Ako sa kedysi hovorilo - našinec prácu nehladá, ale vytvára, - tak som vytvoril Petržalské noviny.“ V Petržalke žil už desať rokov a vždy, keď úrad potreboval fotografie z akcie či nejakého podujatia, oslovil ho. A tak navrhol vznik Petržalských novin, ktorých dizajn vymyslel gra-

fik Jozef Trabalka a príspevky dodávala vtedajšia hovorkyňa Elenka Králiková. Fotil do nich dva roky, keď sa s priateľom grafikom rozhodli, že na bicykli prejdú naprieč Kanadou, od oceánu k oceánu, 7 500 kilometrov. Trvalo im to dva mesiace, ďalší mesiac cestovali po Amerike, a keď sa vrátili, Petržalských novin sa už chytili iní.

Nebral to tragicky. V roku 1996 začal fotiť pre ministerstvo dopravy, neskôr im tiež vytvoril časopis. „Tempo,

farebný dvojmesačník, 36 strán. Vydával som ho jedennásť rokov, až do dôchodku,“ spomína. Okrem toho stihal ako fotograf na voľnej nohe fotiť aj pre úrad v Petržalke. Fotil akcie nielen za prvého starostu Antona Doktorova, ale aj neskôr za Vladimíra Bajana. „A aktuálnemu starostovi som fotil svadbu,“ prekvapí ma. „Netuším, ako ma našiel. Vela mojich fotiek kedysi viselo na miestom úrade, možno na nich našiel moje meno.“ (in) foto: archív P. M.

Petržalka '80

V 80. rokoch 20. storočia bolo naše sídlisko ešte nedokončeným staveniskom, ale každodenný život tu už bežal naplno. Výstavu fotografií fotoreportéra Pavla Mikulášeka z jeho prvých rokov môžete vidieť od 6. 3. do 29. 3. 2026 v Dočasnom kultúrnom priestore (DKP) na terase na Rovniankovej ulici.

Pri Budatínskej 10 je možno najdlhší priechod pre chodcov v Petržalke. Autá z nadjazdu, ktoré smerujú na Budatínsku musia vojsť na priechod, aby vôbec videli na cestu, takže ho už úspešne vyšúchali. Tie, čo odbočujú doprava zas nemajú šancu vidieť chodca na ďalšom priechode, ktorý je v tesnej blízkosti.

Priechody smrti na Budatínskej

Najskôr napísala koncom augusta 2025 podnet. Keď naň nedostala žiadnu odpoveď, rozhodla sa zorganizovať petíciu. V septembri 2025 ju s 568 podpismi obyvateľov odovzdala na magistrát.

S čím majú obyvatelia problém?

„Na Budatínskej bývam osem rokov a je to jedna z najrušnejších ciest v Petržalke. Posledný rok, odkedy je uzatvorená Kutlíkova, je to násobne horšie. Vodiči tadiaľto letia ako blázní,“ hovorí a spomína najmä dva priechody pre chodcov v tesnej blízkosti. „Priamo pri Budatínskej 10 je dlhý priechod pre chodcov smerom k Tesco

Galérii. Autá z nadjazdu nad Panónskou, ktoré chcú ísť na Budatínsku, musia vojsť na priechod, aby vôbec videli na cestu, vyšúchali ho, takže značenie už takmer nevidno. Tie, čo odbočujú doprava, zas nemajú šancu vidieť chodca na druhom priechode, ktorý je v tesnej blízkosti. Na tom, mimochodom, tiež po výmene asfaltového povrchu (v septembri 2025, pozn. red.) nedošlo k obnoveniu vodorovného dopravného značenia, čím sa situácia na danom úseku stala ešte nebezpečnejšou než predtým. Až keď som napísala začiatkom novembra petržalskému poslancovi Pavlovi Peceňovi, prišli ho na druhý deň namaľovať.“

Navyše, po zavedení petržalského parkovacieho systému a tiež PAAS sa stáva v Petržalke štandardom, že autá parkujú v jednom pruhu na hlavných cestách. Rovnako je na tom aj hlavná cesta Budatínska. „Vodiči, ktorí sa pohybujú po Budatínskej ulici v smere k Tesco, nemajú pri pravej strane obsadenej parkujúcimi vozidlami pri číslach 33–37 prakticky žiadnu šancu zaregistrovať chodcov vstupujúcich na priechod, čo predstavuje extrémne život ohrozujúce riziko. Ide o situáciu, kedy ani dospelý človek nemá šancu bezpečne prejsť cestu počas ráannej a popoludňajšej premávky bez dlhého čakania,“ tvrdí signatárka petície.

Od konca augusta 2025 si Petržalčanka Simona Petříková „vypisuje“ s mestom a upozorňuje na nutnosť zvýšiť bezpečnosť na priechodoch pre chodcov na Budatínskej. Zatiaľ bez konkrétnej zmeny.

Dodáva, že svoju 12-ročnú dcéru pravidelne odprevádza a čaká pri „dlhom“ priechode, lebo sa bojí, aby ju niečo nezrazilo. „Opakovane tu dochádza k nebezpečným situáciám, takže niektorí obyvatelia už tieto úseky označujú ako 'priechody smrti',“ hovorí Simona Petříková a dodáva, že priechod pre chodcov pri ZŠ Budatínska je na tom o čosi lepšie, odkedy tam aspoň ráno stojí hliadka mestskej polície a zastavuje autá, aby deti bezpečne prešli cez cestu.

Obyvatelia, vrátane rodičov detí navštevujúcich ZŠ Budatínska 61 a seniorov, žiadali v petícii osadenie semaforov alebo zvýšených priechodov,

inštaláciu spomaľovacích prvkov (napr. vyvýšené priechody, ostrovčeky, semafore) a častejší dohľad dopravnej hliadky v čase príchodu/odchodu detí do školy.

Reakcia magistrátu

Mesto v reakcii na petíciu, ktorá bola doručená v novembri 2025, uviedlo: „Hlavné mesto považuje požiadavku týkajúcu sa nevyhovujúcej dopravnobezpečnostnej situácie na priechodoch pre chodcov na ulici Budatínska za opodstatnenú. Riešenie predmetnej situácie si v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi vyžaduje spracovanie komplexných návrhov, ktoré zahŕňajú

úpravy dopravného režimu nielen v bezprostrednom okolí priechodov pre chodcov, ale aj v prilahlých úsekoch komunikácie. Pri návrhu sa prihliada na prevádzku podliniek mestskej hromadnej dopravy, ako aj na potrebu zachovania parkovacích kapacít v danej lokalite. V tejto súvislosti sú pripravené konkrétne opatrenia, ktorých realizácia prispeje k zvýšeniu bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov ulice Budatínska, najmä v priestoroch priechodov pre chodcov. Zároveň bude zabezpečené, aby nedošlo k zásadnému obmedzeniu možnosti parkovania na predmetnom úseku.“

Magistrát dodal, že informoval mestskú políciu o požiadavke hliadok, nevedel ich však zaručiť vzhľadom na kapacitné limity.

Všeobecná odpoveď len naznačuje, čo rieši magistrát už niekoľko rokov. V polovici decembra 2023 sme informovali, že mesto pripravuje vlastný projekt cyklotrasy na Budatínskej ulici, ako aj reguláciu parkovania popri hlavnej ceste. Už vtedy bolo jasné, že pre bezpečný pohyb chodcov v území je potrebné zmeniť celkovú organizáciu dopravy na Budatínskej. „Finálna podoba projektu záleží aj od diskusie s mestskou časťou, ktorú budeme viesť,“ uviedol koncom roka 2023 hovorca magistrátu Peter Bubla. Starosta Ján Hrčka sa vtedy v diskusii online vyjadril, že hlavné mesto Petržalke sľúbilo, že do konca roka (2023, pozn. red.) zareguluje parkovanie na Budatínskej. „S čím máme trochu problém je, že cyklotrasa má byť na úkor parkovacích miest, ako sa to udialo na Mamatejovej. Preto sme magistrátu napísali, že s tým nesúhlasíme,“ uviedol. Odtvtedy sme sa veľmi neposunuli.

Žiadajú konkrétne opatrenia

„Táto odpoveď magistrátu nás obyvateľov, samozrejme, neuspokojila,“ hovorí Simona

Petríková a cituje z ďalšieho listu, ktorý začiatkom januára zaslala na magistrát. „Doručená odpoveď neobsahuje žiadne konkrétne termíny, neuvádza rozsah ani podobu plánovaných opatrení, neposkytuje záväzný postup, podľa ktorého by si verejnosť vedela overiť, či a kedy dôjde k reálnemu zlepšeniu situácie. Po viac ako piatich mesiacoch od prvých podnetov a po podaní petície podpísanej 568 obyvateľmi považujeme takýto výsledok za nepostačujúci.“

Tvrdí, že v súčasnosti existuje celý rad technických a organizačných opatrení, ktoré je možné realizovať okamžite, kým dôjde ku komplexnej rekonštrukcii – a to bez potreby neustálej prítomnosti policajných hliadok. Mestu ich aj vymenúva: Napríklad umiestnenie značky STOP na odbočke z nadjazdu smerom doprava na Budatínsku 10, zvýšenie osvetlenia priechodov, podobne ako pri škole, doplnkové blikajúce svetielka („mŕtvy policajti“) pri priechodoch, ako je to pri Slnčniciach. „Na zväznenie je aj zníženie maximálnej povolenej rýchlosti v úsekoch pri priechodoch pre chodcov na 30 km/h a zabezpečenie jej dôsledného dodržiavania prostredníctvom stacionárnych alebo úsekových radarov. Aktuálne tu nie je žiadna kontrola. Keby bola, z pokút by sme si našetrili aj na semafor pri dlhom priechode od nadjazdu,“ hovorí Simona Petříková a dodáva, že domalovanie priechodov, aby boli dostatočne viditeľné, je priam nevyhnutné realizovať okamžite. „Naším cieľom nie je opakovaná korešpondencia s mestom bez výsledku, ale reálne zlepšenie bezpečnosti v území. Veríme, že v ďalšej odpovedi už budú uvedené konkrétne kroky a termíny, a nie iba všeobecné konštatovania,“ dodáva.

Tak si teda počkajme. (in) foto: Matúš Husár

Územím má viesť sieť rôznych peších trás, v podmáčaných miestach majú pribudnúť drevené lávky a pochôdzne drevené chodníky.

Pravý breh Dunaja medzi Starým mostom a Mostom Apollo čaká premena

Nábřežný lesopark Lido v najbližších mesiacoch získa podobu prírodne ladeného mestského lesoparku.

Od februára začínajú prípravné práce na revitalizácii lesoparku Nové Lido. Ide o lokálne, odborné a zároveň citlivé prečistenie porastov, ktorého cieľom je zvýšiť bezpečnosť návštevníkov, zlepšiť priechodnosť územia a vytvoriť predpoklady pre ďalšiu revitalizáciu. Lesopark je súčasťou prvej etapy tvorby Bratislavského dunajského parku.

Projekt lesoparku Nové Lido vzniká v spolupráci Hlavného mesta SR Bratislava, JTRE a Penta Real Estate a predstavuje prvý viditeľný krok k postupnej premene územia Celomestského centra Petržalka na plnohodnotnú mestskú štvrť. Hlavné mesto SR Bratislava je vlastníkom pozemkov, stavebníkom a garantom verejného záujmu, zatiaľ čo developer-ské spoločnosti JTRE a Penta Real Estate zabezpečujú realizáciu a financovanie revitalizácie lesoparku v hodnote 1,1 mil. EUR v pomere 70 % JTRE a 30 % Penta Real Estate, ktorý vychádza z rozdelenia nadväzujúceho územia medzi projekty Nové Lido a Southbank. Výsledkom spolupráce bude

prírodný lesopark s rozlohou takmer 3,6 hektára, ktorý ponúkne kombináciu upravených pobytových zón a voľnejších prírodných častí, ponechaných prírodným procesom. Územím povedie prehľadná sieť peších trás s priepustnými povrchmi, od stabilných štrkových chodníkov až po prírodné štiepkové cesty vedené medzi porastmi. V podmáčaných miestach pribudnú drevené lávky a pochôdzne drevené chodníky, ktoré umožnia pohyb bez poškodzovania pôdy a koreňových systémov stromov. Atmosféru miesta

Cieľom je najmä zvýšiť bezpečnosť, odstrániť odpad a skultúrniť momentálne zanedbaný priestor,“ skonštatoval viceprimátor Bratislavy pre životné prostredie Jakub Mrva.

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE
0905 616 329
02/ 6542 2387

Po výmene asfaltového povrchu nedošlo na tomto priechode automaticky k obnoveniu vodorovného dopravného značenia. Stalo sa tak až po urgenciách petržalského poslanca.

Priechod pri škole sa javí v porovnaní „s bratmi“ ako najbezpečnejší. Zdanie však môže klamať. Áut po Budatínskej jazdí veľa a rýchlo... Aj preto ráno dbajú na bezpečnosť školopovinných detí hliadky mestskej polície.

Učil sa tak, že kvetinárkam pozeral na ruky

„V malom petržalskom kvetinárstve nájdem predávať muža?“ čudujú sa niekedy ženy. „Čakal som, že tu bude žena,“ konštatujú občas muži. „Po 25 rokoch v praxi je to už zriedkavejšie, ale stále mám chuť povedať: Ja nerobím len kytice, viem aj murovať, aj montovať nábytok aj opraviť vysávač,“ smeje sa Roman Zimčák.

Hovorím, ako si predstavujem kvetinára: Má kvetinárstvo a predáva v ňom kvety ľuďom, ktorí prídu z ulice. Zato florista, ten už aranžuje celé kvetinové výzdoby napríklad na svadby a rozumie nielen rezaným, ale črepníkovým kvetom. „Čo ste vy?“ pýtam sa Romana Zimčáka. „Ja

som stolár-nábytkár,“ šokuje ma. Keď sa dosmejeme, vysvetlí, že hoci chcel ísť kedysi študovať dizajn nábytku, stal sa kvetinárom, - zostaňme pri tomto peknom slove, - hoci už roky robí aj svadobné výzdoby, dekorácie pre reštaurácie, alebo smútočné vence na pohreby.

„Kvety mám rád. Vždy, keď mama dostala kyticu, a tá po čase začala vädnúť, rozobral som jej ju na súčiastky a vytvoril novú. Aby tá krásna ešte chvíľu vydržala. Aby mama mala z tých kvetov radosť čo najdlhšie. A tak, keď mi kamarát ponúkol prácu v kvetinárstve, povedal som si, toto by ma asi aj bavilo,“ spomína na december 2001.

Ateliér so záhradkou

Priznáva, že dlho kvetina r k a m „len pozeral na

Ako sa menia kvetinové trendy?

- „Ruže sú večná klasika, ale je veľa ľudí, ktorí prídu a povedia: Ruže nechcem. A dôvod? Vraj dlho nevydržia. Vtedy im vysvetľujem, v čom je problém. Nedodržujú šikmý rez. Treba ich odrezávať čo najšikmejšie, a druhá vec – musia mať vysoký stĺpec vody. Až do polovicej svojej výšky musia mať vodu vo váze. Vtedy sú pevné a vydržia,“ hovorí kvetinár.
- Červené ruže sa dávajú z lásky, ale aj keď smútime za zosnulým.
- Niektoré kvety či doplnky už v kyticích nenájdete. Skončila kedysi populárna červená antúria. (To je to „voskové srdiečko“, pozn. red.). „Alebo rezaný asparagus. Ten keby som objednával vo veľkosklade, asi by na mňa pozerali, či som si nezmylil rok.“
- Karafiáty majú stále socialistickú nálepku, ale sú to veľmi vďačné kvety, voňajú a dlho vydržia, navyše ich nájdete v rôznych zaujímavých farbách, nie len v tej nešťastnej červenej.
- Chryzantéma nie je len na pohreb. „Keď robím mixovanú kyticu a niekto chce veľa muziky za málo peňazí, tak chryzantéma v nej dokáže urobiť objem.“
- „Pred 25 rokmi sa robili svadobné kytice do previsu to už dnes veľmi nevidíte. Dnes sú zväčša jednoliate alebo tzv. lúčne, z drobných kvetov, ktoré evokujú pocit divokej záhrady.“

▲ Niekdajší ateliér na Farského. Priestor pred ním premenil Roman na malú záhradku s jazierkom s koi kaprami.

Kvetinár/ka je vraj najkrajšie povolanie na svete. Práca snov. Pracuje vo voňavom farebnom svete s krásnymi krehkými vecami, dáva ľuďom niečo krásne, hoci pominuteľné ako tibetská mandala. „Tolkokrát som už v živote počul: Ty robíš s kvetmi, to je krásne. Áno, je. Realita sa však ukrýva v detailoch, napríklad aj v dopichaných prstoch od trňov,“ hovorí Roman.

ruky“. Učil sa tak, že odkukával, lebo ľudia sa vraj o svoje know-how len neradi delili. „Bol som samouk, ale veľmi som chcel. Takže som vystriedal niekoľko kvetinárstiev a pochopil, že pravidlá aranžovania, ktoré moje kolegynne naučili v škole, sú občas zväzujúce a najmä málo platné, ak máte kvety len ako prácu a nie ako vášeň.“

V roku 2005, keď mal 25, si povedal, že si dá k narodeninám darček. A tak vznikla firma Passion. „Začal som fungovať na objednávky. Býval som s rodičmi na Farského,

klient umiestniť do balóna živé šteniatko, čo bolo, samozrejme, nereálne. „Okrem toho som robil zákazníkom výsadbu črepníkových kvetov na balkón či záhrady, realizoval dizajn svadobných miestností, vianočnú alebo halloweensku výzdobu reštaurácií...“

Keď mu v roku 2017 zomrel otec a o tri roky na to aj mama, byt s bratom predali a on musel z Petržalky, kde žil od roku 1987, odísť. „Skončil som v maďarskej dedinke neďaleko hraníc, ale stále ma to ťahalo do Petržalky. A tam som si koncom minulého roka prenajal na terase na Krásnohorskej priestor. Veď v Petržalke som doma a odtiaľto to mám všade blízko,“ hovorí o priestore, ktorý mal opäť slúžiť najmä ako ateliér pre objednávky, ale napokon ho rozšíril aj o predajňu, keďže žiadne kvetinárstvo v okolí nie je. A v pláne má aj organizovanie tvorivých workshopov.

MDŽ stále úspešnejšie ako Deň matiek

MDŽ stále úspešnejšie ako Deň matiek

V priestore kvetinárstva Passion na Krásnohorskej pochopím, že práca kvetinára to nie je len zviazanie troch ruží a ich zabalenie do papiera. Ku kyticí sa vždy hodí malý darček a keď ho môžete kúpiť v kvetinárstve, o to lepšie. Aké sú trendy medzi maličkosťami? Tavené sklo na dreve, mydlové kvety pekné na efekt aj do kúpeľa, šľahané mydlo, sviečky...

Modernou alternatívou ku klasickej kyticí sú dnes kvetinové boxy. „Box sa vystelie celofánom, dá sa doň hmota, ktorá nasiakne vodou a do nej sa vypichujú kvety,“ vysvetľuje kvetinár. Chcete sledovať, ako to vzniká? Môžete sa k nemu posadiť, pohostiť vás minerálkou alebo kávou.

Do predajne vchádza zákazníčka a hovorí, žeby chcela do obývačky k televízoru nejaký jarný kvet. Čo by jej odporučil, keď nechce len narcisy vo váze? V ponuke sú už cibuľoviny v črepníkoch. Hyacint má silnú vôňu, modrica je jemnejšia. Zákazníčka volí modricu, ešte sa opýta,

či si môže objednať aj kyticu a spokojná odchádza.

Sezóna sa pre kvetinára začala. Vo februári je navyše Valentín, v marci MDŽ, v máji Deň matiek, v lete svadby... „Valentín u nás stále nie je to, čo vo svete. Hoci v kvetinárstve vo veľkom obchodnom centre som už zažil, že sme na Valentína nestíhali začínať ruže a trne sme si len hádzali k nohám, v malej prevádzke sa to nedeje. A Deň matiek je napodiv o dosť slabší ako MDŽ,“ prekvapí ma.

Tak ako dnes dokáže malé kvetinárstvo konkurovať supermarketom s lacnejšou ponukou?

„Reťazce kupujú kvety na tony a v obchode s nimi nerobia kvetinári, ale bežní predavači. Nevedia, ako ich polievať, nevšimnú si, ak sú niečím napadnuté. Ja, keď idem do veľkoskladu, vyberám kvety po jednom a môžem si dovoliť všetky skontrolovať,“ hovorí Roman Zimčák. „Na kyticu domov do vázy možno postačí aj supermarket, ale prísť na svadbu s kyticou v celofáne s veľkým čiarovým kódom, to je faux paus, ktorého nechcete byť účastníkom. A verte, aj to som už videl...“

(in) foto: Martin Kleibl, archív R. Z.

▲ Kvetinový box má pre zákazníka, ale aj obdarovaného viac výhody ako kytica. Lahší prevoz, netreba zaštrihávať stonky, meniť vodu, stačí ju len príležitostne dolievať, aby bola aranžovaná hmota stále mokrá.

▲ Keď mal Roman kvetinárstvo v Chorvátskom Grobe, vyrobil na Veľkú noc „zajačika“, ktorý meral viac ako 2,5 metra. K Vianociam potom ešte vyrezal takmer 6-metrový sobí záprah so Santom a asi 3,5-metrový Betlehem. Chcel som to tam skrútiť, pritiahnúť ľudí, ale aj dokázať si, že to viem vyrobiť,“ hovorí Roman Zimčák.

Článok vznikol v spolupráci so stránkou www.kdemaju.sk, ktorá mapuje vyše tisíc prevádzok a služieb v Petržalke.

kdemaju.sk
Petržalka

Kde sa učia deti najlepšie

V januári zverejnil portál INEKO rebríčky škôl s najlepšimi výsledkami žiakov.

V aktualizovanom rebríčku základných škôl podľa dosiahnutých výsledkov je na tom v Petržalke najlepšie Cirkevná ZŠ Narnia na Beňadickej, na 33. mieste s celkovým hodnotením 8,4 (maximum dosiahla ZŠ Murodňova - 9,7, pozn. red.) Na druhom mieste je Spojená škola Svätej Rodiny - Základná škola - Gercenova 10 na 41. mieste a skóre 8,3. Nasleduje Súkromná základná škola FELIX na Krásnohorskej 14 na 74. mieste (7,9), Základná škola Tupolevova na 156. mieste (7,7), na chvoste je ZŠ Holíčska (5,2).

Na druhom mieste je Spojená škola Svätej Rodiny - Základná škola - Gercenova 10 na 41. mieste a skóre 8,3. Nasleduje Súkromná základná škola FELIX na Krásnohorskej 14 na 74. mieste (7,9), Základná škola Tupolevova na 156. mieste (7,7), na chvoste je ZŠ Holíčska (5,2). Pokiaľ ide o stredné odborné školy, najlepšie umiestnenie dosiahla Súkromná škola umeleckého priemyslu animovanej tvorby na Vlasteneckom námestí s celkovým hodnotením 7,0 na 51. mieste (5. miesto v BA kraji), nasledujú Obchodná akadémia Imricha Karvaša na Hrobákovej a Stredná priemyselná škola elektrotechnická na Hálovej. Spomedzi gymnázií obhájilo prvú priečku Gymnázium na Grösslingovej s celkovým hodnotením 9,6. Z Petržalky je najlepšie na 21. mieste Bilingválne gymnázium C. S. Lewisa na Hanovej s hodnotením 7,8, nasleduje Gymnázium na Pankúchovej - 6,9 a Spojená škola Svätej Rodiny - Gymnázium na Gercenovej. **Zdroj: skoly.ineko.sk.**

Most Kutlíkova do konca marca

Mostné objekty prepájajúce Pajštúnku a Kutlíkovu ulicu majú byť stavebne dokončené do konca marca, zároveň bude prebiehať aj kolaudácia týchto stavebných objektov.

Kompletné dokončenie všetkých prístreškov v súvislosti s projektom novej električkovej trate sa predpokladá koncom februára. Hotové sú všetky prístrešky na autobusových zastávkach mimo električkovej trate, rovnako tak prístrešky na električkových zastávkach. Zároveň sa majú začať montovať aj konštrukcie autobusových zastávok na združených nástupiskách, uviedol hovorca Bratislavy Peter Bubla. Práce sa sústreďujú rovnako na dokončenie prestupného uzla v Janíkovom dvore, respektíve na konečnej zastávke, kde má byť prepojená električková a autobusová doprava.

Bezprostredne po tom, ako počasie umožní aj tzv. mokré procesy, budú dokončené všetky zostávajúce práce na moste s autobusovými zastávkami. Veľká časť stavebných objektov je už podľa bratislavského magistrátu skolaudovaná, prípadne má predčasné uznanie. Po dokončení ďalších objektov bude hlavné mesto ako stavebník žiadať o kolaudáciu. „Žiadosti o kolaudáciu budú zaslané tohto roku,“ doplnil Bubla. Hlavné mesto sa pritom v minulosti vyjadriло, že by chcelo mať električkovú trať skolaudovanú v prvom kvartáli 2026. **(tasr)**

Sochár, ktorý dal Petržalke tvar fantázie

Autor fontány Vodný prameň pred novou budovou Slovenského národného divadla a legendárnych pitných fontán v centre Bratislavy zanechal výraznú stopu aj v Petržalke – v podobe rozpoznatelných umeleckých diel pre verejný priestor.

▲ Abstraktná plastika na fasáde polikliniky s organickým tvarom.

Len málokto umec je Petržalkou spáť tak prirodzene ako Alexander Bilkovič (1942, Bátorce – 1995, Malacky). Práve tu sa jeho predstava moderného sídliska – ako priestoru pre život, hru a pohyb – naplnila najvýraznejšie.

Na viacerých miestach Petržalky sa dodnes nachádzajú jeho ikonické šmyklavky v tvare listu. Nájde ich napríklad na Hrobákovej, Bzovickej či Topolčianskej ulici. Tieto plastiky z farebného sklolaminátu neboli obyčajnými ihriskovými prvkami. Mäkké, organické

linie inšpirované prírodou ponúkali deťom bezpečnú hru, možnosť šplhať sa, šmýkať aj skrývať – a zároveň prinášali do sídlisk poetiku, ktorá kontrastovala s prísnu panelovou architektúrou.

Rovnako výnimočné sú Bilkovičove kolotoče, napríklad na Rovniankovej ulici či Topolčianskej. Diskovité tvary s prehlbenými sedadlami a plastickými detailmi vznikli v rámci autorskej témy „Hráme sa na kozmonautov“. Pohyb, dynamika a fantázia boli pre Bilkoviča kľúčové – deti

ské ihrisko už zrušenom areáli Koromorán na západnom brehu jazera Draždiak. Po zániku areálu bol objekt ohrozený, no v roku 2021 sa ho podarilo zachrániť, obnoviť a presunúť na východný breh jazera vďaka občianskemu združeniu Konduktor. Mušľa dnes opäť slúži deťom aj verejnosti a patrí k málu Bilkovičových

výtvarných hodnôt. Popri listoch a kolotočoch navrhol Alexander Bilkovič koncom 70. a v prvej polovici 80. rokov 20. storočia viacero typov herných prvkov – preliezačky, šmyklavky aj komplexné objekty, ktoré vznikali v limitovaných sériách a boli určené pre ihriská materských škôl a sídlisk. V Petržalke sa zachovali napríklad na Hrobákovej a Topolčianskej ulici, jedna z nich sa kedysi nachádzala aj na Dunajskej ulici v Starom Meste. Spájal ich spoločný princíp: laminátový materiál, výrazná farebnosť a organické, vitálne formy, inšpirované prírodou, no redukované do symbolickej, funkčnej podoby. Práve tento kontrast medzi hravou sochárskou formou a monotónnym prostredím sídlisk bol jedným z najsilnejších momentov jeho tvorby pre verejný priestor.

Osobitným dielom Alexandra Bilkoviča je atypický ihriskový prvok s názvom Mušľa. Pôvodne stál v dneš

miestom hry a fantázie. Keď dnes v Petržalke miera jeho šmyklavky, kolotoče, Mušľu pri Draždiaku či abstraktné plastiky, stretávame sa s dielom autora, ktorý veril, že aj sídlisko môže byť miestom hry a fantázie.

diel, ktoré sú dodnes funkčné a udržiavané. Mušľa je zároveň sochou aj herným prvkom. Inšpirovaná je tvarom lastúry – spája špičatú šmyklavku s oblinaťmi určenými na lezenie. Podnecuje pohyb, hru aj fantáziu a je výrazným umeleckým prvkom v prostredí jazera Draždiak.

Výrazným, hoci menej nápadným dielom v Petržalke je aj biomorfny objekt na fasáde polikliniky na Fedinovej ulici. Abstraktná, organicky tvarovaná plastika pôsobí až surreálne – mení sa podľa uhla pohľadu a ponecháva divákovi slobodu interpretácie. V prostredí zdravotníckeho zariadenia ide o nečakaný, no

mimoriadne kultivovaný zásah do architektúry.

Umenie, ktoré vyrastalo z techniky aj prírody

Alexander Bilkovič patril k najvýraznejším osobnostiam slovenského sochárstva a dizajnu druhej polovice 20. storočia. Bol tvorcom, ktorý dokázal prirodzene spájať technické myslenie s citom pre tvar, mierku a pohyb. Nešlo mu len o estetiku – jeho diela mali slúžiť ľuďom, byť súčasťou každodenného života, a pritom si zachovať umeleckú silu.

Jeho cesta k umeniu viedla cez strojársku priemyslovku a Strojnícku fakultu SVŠT v Bratislave. Práve technické vzdelanie mu dalo pevný základ pre neskoršie štúdium na Vysokej škole výtvarných umení, kde na oddelení priemyselného tvarovania v ateliéri Václava Kautmana rozvíjal cit pre objem, proporciu a konštrukciu. Neskôr sa na VŠVU vrátil ako pedagóg a koncom 80. rokov viedol ateliér priemyselného dizajnu. Medzi jeho najvýznamnejších žiakov patrí architekt a dizajnér Ilja Skoček, s ktorým Bilkovič dlhodobo spolupracoval aj na realizáciách fontán.

Žil a tvoril najmä v Malackách a v Bratislave, no jeho diela sú rozptýlené po celom Slovensku. (mč)

foto: archív BSK, in

▲ Zachránený herný objekt na hranici sochy a ihriska.

▲ Ikonické šmyklavky v tvare listu z farebného laminátu.

Bowling v Petržalke nie je len zábava. Vychovávame tu aj budúcich reprezentantov

Bowling si mnohí spájajú najmä s voľnočasovou zábavou. V Petržalke však má aj pevnú športovú základňu, systematické tréningy a súťažné ligy pre všetky vekové kategórie. O tom, ako funguje organizovaný bowling v našej mestskej časti, sme sa rozprávali s Marekom Kečkešom, konateľom Petržalského bowlingového centra.

Bowling vníma veľa ľudí skôr ako voľnočasovú zábavu. Aké má dnes v Petržalke postavenie ako organizovaný a súťažný šport?

Bowling má v Petržalke pevné miesto aj ako organizovaný šport. V Bowlingovom centre PBC pravidelne organizujeme mládežnícke tréningy, ligové súťaže pre registrovaných hráčov Slovenského bowlingového zväzu, seniorské ligy, 1.ligu, extraligu, ale aj majstrovstvá Slovenska v rôznych vekových a výkonnostných kategóriách. Bowling u nás teda nie je len rekreačná aktivita, ale plnohodnotný šport s jasnou štruktúrou a súťažným zázemím.

Existujú v Petržalke bowlingové kluby alebo tréningy, do ktorých sa môže zapojiť verejnosť – aj úplní začiatočníci?

Áno. V PBC aktuálne prebiehajú tréningy pod vedením skúsených trénerov z BYC

Slovenska. Zapájať sa môže široká verejnosť – od úplných začiatočníkov až po mládež. Výhodou bowlingu je, že s ním možno začať prakticky v akomkoľvek veku.

Ako sa môže bežný obyvateľ Petržalky dostať k súťažnému bowlingu?

Do súťažného bowlingu sa môže zapojiť aj neregistrovaný hráč. Jeho výsledky sa vyhodnocujú pomocou tzv. handicapu, ktorý vyrovnáva výkonnostné rozdiely medzi hráčmi. Informácie o turnajoch pre registrovaných aj neregistrovaných hráčov nájdete na stránkach slovakbowling.sk alebo mrsplit.sk. Samozrejme, radi poradia aj priamo u nás v bowlingovom centre.

Prebiehajú v Petržalke pravidelné tréningy? Ako vyzerá typický tréning bowlingového hráča?

Frekvencia tréningov je

nie herných situácií a nácvik taktiky podľa mazania dráh. Dôležitou súčasťou je aj koncentrácia, rutina a mentálna príprava.

Venujete sa aj práci s deťmi a mládežou?

Áno, spoločné tréningy sú primárne zamerané na juniorských hráčov a mládež. Dospelí hráči si väčšinou riešia tréningy individuálne v spolupráci s trénerom podľa vlastných cieľov.

Od akého veku môžu deti začať s bowlingom a prečo je tento šport pre ne vhodný?

S bowlingom odporúčame začať približne od 5 až 6 rokov. Deti môžu využívať pomocné mantinely a ľahšie bowlingové gule, takže hra je bezpečná a zábavná. Bowling rozvíja koordináciu, rovnováhu, jemnú motoriku, sústredenie aj správne pohybové návyky. Zároveň učí trpezlivosť, disciplínu a fair play, bez nadmernej fyzickej záťaže.

Majú mladí hráči možnosť zapojiť sa aj do súťaží?

Áno. Juniorské Majstrovstvá Slovenska sú rozdelené do vekových kategórií do 12, 15 a 18 rokov. Talentovaní hráči tak môžu postupne

zbierať súťažné skúsenosti a neskôr prirodzene prejsť do dospelých tímov.

Akú výbavu potrebuje začiatočník?

Úplným začiatočníkom postačí základná výbava. V Bowlingovom centre PBC je možné zapožičať si bowlingové topánky aj guľu vhodnú na rekreačné a začiatočnícke hranie.

V čom je bowling prínosný nielen fyzicky, ale aj mentálne a spoločensky?

Bowling rozvíja presnosť, koordináciu, stabilitu a správne držanie tela. Mentálne posilňuje koncentráciu, schopnosť plánovať, zvládať stres a pracovať s chybou. Spoločensky je výnimočný tým, že spája ľudí rôzneho veku a výkonnosti, podporuje tímového ducha a budovanie komunity.

Kde nájdú Petržalčania aktuálne informácie o tréningoch a možnostiach zapojenia sa?

Všetky aktuálne informácie nájdete na stránke Instagramu @bycslovenska alebo na webovej stránke byc.sk. (mč)

foto: Petržalské bowlingové centrum

PARTNER

DONGFENG MAGE

Veľké SUV, 145 kw, 7° automat
Panónska cesta 22, Bratislava

24 780€
+ DPH

www.motorpartner.sk

Oscar Wilde	nejedovatý juhoamerický had	3. časť tajničky	vzťahujúca sa na hrocha	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	hlavné mesto Nórska	ktože	značka lantánu	staršie mužské meno	1. časť tajničky	Pomôcky: inertol, Kurima, enzým	dolné končatiny živých tvorov	Adam (dom.)	vzorec hydridu bóru	spôsobujú lomoz	evakuovaná osoba	4. časť tajničky	pokryje rosou
stvoriteľ všetkého				klepaním odstraň morský vták						dobleda							
rastom sa približovalo dospelosti										slovami odrad' pestrý papagáj							
kozmickej program USA							členský štát USA vrznutie						egyptská bavlna hrôza, zdesenie				
Pomôcky: moket, foid, ama, Anat	malé ucho voz ťahajúci záprahom						modely priemysel-ná rastlina					prestaň kosť nepoľuj					
týkajúca sa psa						načím plyšová látka							nezvučí rob mokrým				
Otília (dom.)				Mazúr, po česky opijú						1/12 roka sušené jadrá kokosov							týkajúca sa tura
rímske číslo 6			severský kopytník poplach (hovor.)				dravý vták nástroje na lapanie						bohyňa úrody doska na miesenie				
obchytka (expr.)							vymokla modrou farbou						grécke písmeno kňazský golier				
vyzliekam									zložka, element	5. časť tajničky						skratka juniora týkajúce sa raka	
Pomôcky: lopár, borid, mako, kopra	lis, preš (vinohr.) dravým spôsobom						pozdiž niečoho druh borovice					potrhaj (kniž.) email					
odierajú						gyps prerado-vač					vyžarovala odeva, obliekla (kníž.)						
skratka rotmajstra				belasí lasicovitá šelma						omračuje (zried.) ofukuje							zvislo
keď			poroba zápal sliznice										riskovanie (hovor.) dobre (hovor.)				
schopná veľkého výkonu								viťm utvorilo arbitrážne súdy						toto, po rusky Anna (dom.)			
omámia, omráčia (expr.)							Ázijčanka (pejor.) zlúčenina bóru									skr. nášho letopočtu značka zirkónia	
Pomôcky: šajt, made in, radok	dechtové ochranné náterivo	druh cviku na hrázde natri farbou				meravel (expr.) diáv, gniav						ferment					
ináč, inakšie						ťaží, doluje pozriem (hovor.)						poroba, útlak					
ťaví kríženec				obec na Slovensku druh nerastu													
skratka elektro-technickej fakulty			fuzit, po česky v tento deň						liaty mag-netický tvrdý materiál	cudzí mužské meno							
zákos						odieral japonská lovyňa perforodiek											
trnie							číslo slove rozpakov predložka s 2. pád.										
2. časť tajničky																	
preš				vyrobené v (ekon.)													

Pošlite do 28. 2. 2026 znenie tajničky z krížovky na sutaz@banoviny.sk a vyhrajte hru: V zaujímavej rodinnej hre **Activity Kompakt** pomocou hádania zadaných pojmov pohybujete figúrkami po hracom poli. Na konci

čaká na hráčov ešte zdolanie poslednej špeciálnej úlohy. Hru zakúpite na www.piatnik.cz

Štatút súťaže nájdete na banoviny.sk.

